

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 339 din 07.04.2021

Dosar nr.: 320/2020

Petiția nr.: 2700/11.05.2020

Petentă: Fundația Centrul de Resurse Juridice (CRJ)

Reclamați: Spitalul Județean Deva, Direcția de Sănătate Publică Hunedoara, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara, Prefect județ Hunedoara Vasilică Poteca, Administratorul public județului Hunedoara

Obiect: refuzul accesului la serviciile de sănătate publică pentru persoanele din Centrele de Îngrijire și Asistență nr. 1,2,3 Păclișa, județul Hunedoara

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

Fundația Centrul de Resurse Juridice (CRJ) – str. Arcului nr. 19, sector 2, București

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

Spitalul Județean Deva – Bulevardul 22 Decembrie 58, Deva, județul Hunedoara

Direcția de Sănătate Publică Hunedoara – Bulevardul 22 Decembrie 58, Deva, județ Hunedoara

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara – Bulevardul Iuliu Maniu 18, Deva

Prefect Vasilică Poteca – Prefectura județului Hunedoara

Administratorul public județului Hunedoara

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin.4, din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 2700/12.07.2020 și 3493/12.07.2020, din cauza contextului epidemiologic și a stării de urgență instituită, a solicitat acordul soluționării în lipsă, fără audierea părților, și depunerea un punct de vedere în temeiul principiului inversării sarcinii probei.

4. Prin intermediul aceluiași adrese, petentei i s-a pus în vedere să depună o copie a actului de constituire, pentru a face dovada calității procesuale în fața Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

5. Procedura legal îndeplinită.

Sușinerile părților

Sușinerile petentei

3. Petenta, o fundație cu domeniul de activitate în protecția drepturilor omului, sesizează Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, cu privire la situația persoanelor instituționalizate în Centrele de Îngrijire și Asistență nr. 1,2,3 Păclișa, județul Hunedoara.
4. Astfel, la data de 23.04.2020, a fost confirmată existența unui focar de infecție cu COVID-19 la Centrele de îngrijire și Asistență nr. 1, 2, 3 în urma faptului că, la data de 20.04.2020, DSP Hunedoara a testat toți beneficiarii din Centrele de îngrijire și Asistență Păclișa (1, 2 și 3), inclusiv personalul izolat la locul de muncă. Măsura preventivă a fost luată după ce, în cursul nopții din data de 17.04.2020, un beneficiar de la Centrele de îngrijire și Asistență nr. 1 Păclișa a decedat (decesul a survenit în urma unui infarct miocardic). În urma testării a 144 de beneficiari, au fost comunicate 61 de rezultate: 48 - „negativ”, 10 - „pozitiv”, 3 - „neconcludent”. Totodată, pentru cei 63 de angajați izolați preventiv la locul de muncă și testați, cele 21 de rezultate comunicate în data de 22.04.2020 au fost: 5 — „pozitiv”, 22 - „negativ”. Toți cei 10 beneficiari și 5 angajați au fost internați în seara zilei de 22.04.2020 la Spitalul Județean de Urgență din Deva”, conform informării biroului de presă al CJ Hunedoara.
5. Potrivit articolelor apărute în presă, cadre medicale ale Spitalului Județean Deva au refuzat îngrijirea acestor pacienți: „10 pacienți cu boli psihice și infectați cu COVID-19” au fost „plimbați între instituții după ce cadre medicale de la Deva s-au plâns că nu-i pot îngriji”, „cadrele medicale de la Deva s-au plâns că nu i-au putut controla pe pacienții veniți de la Păclișa, iar unele infirmiere ar fi refuzat să se ocupe de aceștia”, „Bolnavii n-au vrut să înghită pastilele, intravenos nu le-au putut primi, pentru că infirmierele au refuzat să îi imobilizeze”.
6. Petenta susține că Directorul DGASPC Hunedoara, contrar atribuțiilor legale, nu a depus eforturi pentru ca rezidenții cu dizabilități să primească îngrijiri medicale în Spital, ci a facilitat și a contribuit la demersurile pentru transferul acestora înapoi la centru: „Directorul DGASPC este acum la centru și se fac demersurile ca ei să fie duși în această după-amiază înapoi la centru. Vor fi izolați într-un pavilion separat, centrul având trei pavilioane. Acesta va fi pavilion dedicat COVID-19. Aceste persoane nu sunt compatibile cu spitalizarea. Nu pot să stea singure acolo, fără îngrijitori. Deocamdată, niciunul nu are nevoie de oxigen sau ventilatoare, nu au forme grave ale bolii”, a declarat administratorul județului.
7. Reprezentanții DSP Hunedoara au justificat transferul înapoi în centru, declarând că: „Sunt persoane care sunt învățate într-un mediu. Acel mediu le asigură confortul. Acum scoase din acel mediu, probabil că au reacții”. Este omis faptul că, persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale nu se acomodează în mediul spitalicesc la fel de ușor ca restul pacienților, iar pentru acest lucru trebuie luate măsuri de acomodare și de îngrijire.”
8. Petenta consideră că însăși declarația administratorului județului, din partea Consiliului Județean Hunedoara, precum că aceste persoane „nu sunt compatibile cu spitalizarea”, este discriminatorie și denotă motivul pentru care aceste persoane au fost trimise înapoi în centrul de asistență socială.
9. Petenta subliniază faptul că și prefectul județului Hunedoara a declarat că „a trebuit să îi întorc în centru, [...] A trebuit să-i întoarcem în mediul lor”. Astfel, aceasta consideră

că administratorul public și prefectul județului, șeful comitetului de urgență, directorul DGASPC Hunedoara aveau obligația de a împiedica orice refuz discriminatoriu de acordare a îngrijirilor de sănătate ori a serviciilor medicale și de a se asigura că rezidenții cu dizabilități vor fi internați într-o secție spitalicească și cu tratament și specialiști în psihologie. Cu toate acestea, autoritățile publice reclamate s-au implicat în mod direct în transferul pacienților înapoi la Centrele din Păclișa.

Sușinerile reclamațiilor:

Administratorul județului Hunedoara

10. Reclamatul, prin notele scrise înregistrate cu nr. 4117/13.07.2020, precizează faptul că la Centrele de Îngrijire și Asistență 1,2,3 Păclișa au fost testați 144 de beneficiari. În data 22.04.2020 au fost comunicate 61 de rezultate: 48 negative, 10 pozitive, 3 neconcludente. Toți cei 10 beneficiari și 5 angajați au fost internați în seara zilei de 22.04.2020 la Spitalul Județean de Urgență Deva, unde s-au opus atât față de tratamentul acordat cât și la spitalizare. Astfel, a doua zi, în 23.04.2020, din dispozițiile Managerului Spitalului Județean de Urgență Deva și ale reprezentanților DSP Hunedoara, din cauza neadaptării la mediul din spital și decompensării beneficiarilor cu retard mintal, au fost trimiși cu ambulanțele, înapoi în centru.

11. Reclamatul susține că persoanele în cauză nu erau compatibile cu spitalizarea, nu puteau să stea singuri, fără îngrijitori, au opus rezistență la măsurile de carantinare aplicate, întrucât acestea aveau afecțiuni psihice încadrate în grad de handicap, care necesită îngrijire deosebită.

12. Reclamatul susține că aceste dispoziții au fost confirmate prin Ordinul Prefectului Județului Hunedoara nr. 178/30.04.2020.

13. Persoanele trimise înapoi în centru au fost izolate într-un spațiu delimitat, cu circuit închis, din cadrul CIA nr. 2 Păclișa, etajul 2, spațiu cu o capacitate de izolare de maxim optsprezece persoane. Acest spațiu a fost evaluat de către managerul S.J.U. Deva împreună cu reprezentanții DSP Hunedoara, efectuându-se și instruirea asistentelor medicale din centru care urmau să monitorizeze persoanele confirmate cu virusul COVID-19.

14. În data de 23.04.2020 reclamatul susține că a fost contactat de reprezentanții mass media, în speță publicația "Libertatea", în legătură cu acest aspect, un fragment din declarația acestuia fiind publicat într-un reportaj, în data de 23.04.2020. Fragmentul era următorul: "Directorul DGASPC este acum la centru și se fac demersurile ca ei să fie duși în această după-amiază înapoi la centru. Vor fi izolați într-un pavilion separat, centrul având trei pavilioane. Acesta va fi pavilion dedicat COVID-19. Aceste persoane nu sunt compatibile cu spitalizarea. Nu pot să stea singure acolo, fără îngrijitori. Deocamdată, niciunul nu are nevoie de oxigen sau ventilatoare, nu au forme grave ale bolii."

15. Reclamatul susține că această declarație este scoasă din contextul verbal și social existent la aceea dată și, din acest motiv, a fost calificată, nefondat, ca fiind discriminare.

16. Reclamatul aduce următoarele precizări suplimentare: persoanele internate la Centrul de îngrijire și asistență Păclișa, despre care se făcea vorbire în articolele din presă, sunt persoane cu afecțiuni psihice încadrate în grad de handicap, care necesită o îngrijire deosebită. Acestea nu s-au acomodat cu internarea obligatorie în spital, opunând rezistență la măsurile de carantinare aplicate.

17. În acest sens, reclamatul precizează că, potrivit Legii nr. 487/2002 a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice, cu modificările și completările ulterioare, art. 26 "(1) Orice persoană cu tulburări psihice trebuie apărută de daunele pe care ar putea să i le producă administrarea nejustificată a unui medicament sau a unor proceduri de diagnostic și tratament, de maltratarea din partea altor pacienți, ale personalului de serviciu sau ale altor persoane ori de alte acte de natură să antreneze o suferință fizică sau psihică.

18. (2) Îngrijirile oricărei persoane cu tulburări psihice se acordă în mediul cel mai puțin restrictiv, prin proceduri cât mai puțin restrictive, care să respecte pe cât posibil integritatea sa fizică și psihică și să răspundă în același timp nevoilor sale de sănătate, precum și necesității de a asigura securitatea fizică a celorlalți. "

19. Astfel, sub aspectul îngrijirilor speciale de care ar trebui să beneficieze aceste persoane, centrele de îngrijire aflate în subordinea DGASPC Hunedoara îndeplinesc toate cerințele prevăzute de legislația în domeniu pentru acordarea serviciilor de asistență socială.

Consiliul Județean Hunedoara Spitalul Județean de Urgență Deva

20. Reclamatul, în punctul de vedere depus, susține că la data de 22.04.2020, au fost aduse pentru tratament, de la Centrul de Îngrijire și Asistență Păclișa, un număr de 10 persoane, beneficiare ale serviciilor centrului, întrucât au fost testați pozitiv cu virusul SARS COV-2.

21. Ca urmare a afecțiunilor de care suferă aceștia, respectiv retard mintal sever, nu s-au putut adapta la noile spații de cazare și cu prezența noului personal medical echipat cu combinezoanele și măștile de protecție, fiind excesiv de agitați și manifestând agresiune atât între ei cât mai ales la adresa personalului medical.

22. Reprezentanții celor 3 instituții implicate, respectiv Spitalul Județean de Urgență Deva, DSP Hunedoara și Instituția Prefectului Hunedoara, au stabilit faptul că este în interesul pacienților asigurarea tratamentului medical în mediul familiar pacienților și s-a hotărât mutarea acestora la centrul de îngrijire și Asistență Păclișa unde s-au asigurat condițiile de limitare a răspândirii bolii precum și tratamentul necesar vindecării infecției cu SARS COV-2.

23. Având în vedere faptul că Spitalul Județean de Urgență Deva, ca și orice alt spital public, nu prestează servicii medicale în afara instituției, prin asigurarea asistenței medicale în Centrul de Îngrijire și Asistență Păclișa dovedește că acestor persoane nu le-a fost îngrădit niciun drept ci, din contră, li s-a acordat un tratament preferențial.

24. Referitor la susținerile petentei cu privire la internarea acestor pacienți în secția Psihiatrie a spitalului, reclamatul arată faptul că acest lucru nu era posibil întrucât în acel spațiu nu au putut fi create circuitele epidemiologice care să asigure securitatea pacienților și a personalului medical și, ca urmare a acestui fapt, în perioada pandemiei, niciun pacient nu a fost internat în acea secție. Faptul că internarea a avut loc în locația secției neurologie nu a fost un impediment în asigurarea asistenței medicale psihiatrice, pacienților fiindu-le asigurat consultul. De altfel, spitalul fiind desemnat pentru a trata exclusiv pacienți COVID, a funcționat ca spital de monospecialitate cu specializarea bolii infecțioase.

25. Reclamatul susține că pacienților proveniți din Centrul de îngrijire și Asistență Păclișa le-a fost asigurată asistența medicală necesară și nu au fost discriminați în niciun fel. Astfel, Centrele de îngrijire și Asistență nr. 1-3 Păclișa sunt unități rezidențiale de asistență socială care au rolul de a asigura aplicarea politicilor și strategiilor de asistență socială a persoanelor adulte cu handicap, inclusiv cu handicap psihic, de pe raza județului Hunedoara, prin creșterea șanselor recuperării și integrării acestora în familie ori comunitate, și care oferă sprijin și asistență socială în sistem rezidențial pentru aceste persoane, aflate în dificultate.

26. Legea 448/2006 prevede la art. 53 (1) într-un centru de zi sau rezidențial serviciile sociale pot fi furnizate în sistem integrat cu serviciile medicale, de educație, de locuire, de ocupare a forței de muncă și altele asemenea.

27. Persoanele cu handicap din centrele de zi sau rezidențiale beneficiază de servicii medicale din cadrul pachetului de servicii medicale de bază care se suportă din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, conform Contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate.

28. Coordonarea serviciilor sociale furnizate în sistem integrat se face de autoritatea administrației publice locale sau de furnizorul de servicii sociale care înființează, administrează și finanțează centrul.

29. art. 54 (1) "Persoana cu handicap are dreptul să fie îngrijită și protejată într-un centru din localitatea/ județul în a cărei/ cărui rază teritorială își are domiciliul sau reședința."

30. Presupusa discriminare directă de care este acuzat reclamatul se referă la declarațiile privind refuzul tratamentului medical al rezidențialilor din aceste centre, având la baza criteriul dizabilității. Din petiția înaintată Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării a fost omisă afirmația următoare, care era prevăzută în declarațiile apărute în presă, respectiv, că aceste persoane ar trebui să fie însoțite de îngrijitori, iar în spitalele declarate covid-19 acest fapt nu era posibil din pricina procedurilor și protocoalelor privind instituirea carantinei, care interziceau însoțirea pacienților testați pozitiv la COVID 19.

31. Mai mult decât atât, reclamatul consideră că a scoate un pacient cu o dizabilitate de natură psihică din mediul în care acesta este tratat în mod obișnuit și care nu acceptă, întrucât nu se poate adapta, să fie mutat în altă unitate de tratament, este o măsură care, raportat la ultimele decizii ale Curții Constituționale, încalcă drepturile fundamentale ale omului, punând în pericol atât sănătatea pacientului suferind de un asemenea handicap, cât și al persoanelor din jur.

32. Prin faptul că aceste persoane au fost tratate medical într-un spațiu de izolare special amenajat nevoilor lor, după cum a fost și confirmat ulterior prin ordin de prefect, au fost respectate drepturile fundamentale prevăzute de Constituția României la art. 34, precum și de celelalte tratate și Convenții europene referitoare la drepturile fundamentale ale omului.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara

33. Reclamata, în punctul de vedere înregistrat 4173/13.07.2020, susține că **"a facilitat întoarcerea beneficiarilor din spital în centru"** prin încălcarea propriilor funcții și atribuții stabilite prin Regulamentul de Organizare și Funcționare aprobat de către

Consiliul Județean Hunedoara, prin Hotărârea nr. 262/2019, respectiv "funcția de coordonare a activităților de asistență socială și protecție a drepturilor persoanelor cu dizabilități", în temeiul căreia "inițiază, coordonează și aplica măsurile de prevenire și combatere de marginalizare și excludere socială". Aceștia au beneficiat de asigurarea serviciilor medicale prin personal calificat.

34.În consecință, reclamatul precizează că aceste persoane nu au fost izolate la domiciliu, cum impropriu s-a precizat în sesizare, ci au fost internate într-un centru de îngrijire și asistență, într-un spațiu adaptat pentru îngrijirea persoanelor infectate cu noul coronavirus, spațiu care, ulterior, a fost declarat ca "zona destinată cazurilor COVID-19", conform Ordinului nr. 178/2020 emis de Instituția Prefectului Județului Hunedoara.

35.Asistența medicală de specialitate a acestor persoane a fost efectuată de către personal medical din cadrul Spitalului Județean de Urgență Deva și Spitalului Orășenesc Hațeg, cu aplicarea măsurilor dispuse prin Planul aprobat. Tratamentul medicamentos administrat beneficiarilor infectați a fost asigurat de centru, prin D.G.A.S.P.C. Hunedoara, iar cel al angajaților infectați de către Spitalul Județean de Urgență Deva.

36.De la data contactării virusului și până negativarea lor, toate persoanele confirmate cu coronavirusul SARS-CoV-2 au fost asimptomatice, afebrile și au prezentat o stare de sănătate generală bună.

37.Pentru fiecare beneficiar confirmat și aflat în tratament a existat câte o fișă de observație în care s-a consemnat evoluția și monitorizarea bolii, tratamentul medicamentos acordat, iar pentru angajați s-a indicat doar tratamentul medicamentos, pe foi semnate și ștampilate de către medici.

38.Asistentele medicale și personalul angajat din centru, care au îngrijit și asistat beneficiarii infectați, au fost instruiți și pregătiți de specialiști din cadrul Spitalului Județean de Urgență Deva și Spitalului Orășenesc Hațeg, sub supravegherea managerului spitalului și de către reprezentanții Inspectoratului Pentru Situații de Urgență Hunedoara, respectând procedurile și normele recomandate de aceste autorități. Mai mult, bolnavilor li s-a monitorizat zilnic starea de sănătate, îngrijirea și asistența medicală a acestora făcându-se doar pe baza recomandărilor prescrise de medici.

39.Reclamatul precizează că, în fapt, în seara zilei de 22.04.2020, la solicitarea Direcției de Sănătate Publică Hunedoara (D.S.P. Hunedoara), 15 persoane din centrul de îngrijire și asistență, testate în data de 20.04.2020 și confirmate pozitiv în data de 22.04.2020, 10 beneficiari (C.I.A nr. 2 Păclișa) și 5 angajați (C.I.A. nr. 1,2 și 3 Păclișa), izolați preventiv la locul de muncă, din data de 13.04.2020, au fost preluate de ambulanțe și transportate la Spitalul Județean de Urgență Deva, unitate medicală unde au fost internate. A doua zi, în data de 23.04.2020, cele 15 persoane internate au fost trimise, cu ambulanțele, înapoi în centru, conform dispozițiilor Managerului Spitalului Județean de Urgență Deva și reprezentanților D.S.P. Hunedoara, din cauza neadaptării la mediul din spital și decompensării beneficiarilor cu retard mintal.

40.Ulterior, prin Ordinul nr. 178/30.04.2020 privind aprobarea "Planului de măsuri pentru desfășurarea în condiții optime a activității Centrului de îngrijire și Asistența 1, 2, 3 Păclișa, zona destinată cazurilor COVID-19", emis de Instituția Prefectului Județului Hunedoara, precum și prin Raportul anchetei epidemiologice preliminare la Centrul de îngrijire și Asistența Păclișa, desfășurată de către personalul de specialitate din cadrul D.S.P. Hunedoara, au fost confirmate măsurile luate.

41.Persoanele trimise înapoi în centru au fost izolate într-un spațiu delimitat, cu circuit

închis, din cadrul C.I.A. nr. 2 Păclișa, etajul 2, spațiu cu o capacitate de izolare de maximum 18 persoane. Spațiul a fost evaluat de către un medic de la Spitalul Județean de Urgență Deva, împreună cu reprezentanții D.S.P. Hunedoara, efectuându-se și instruirea asistentelor medicale.

42.În consecință, reclamatul subliniază faptul că tratamentul aplicat persoanelor infectate cu COVID-19 nu a fost diferențiat, nu a urmărit și nu a avut ca efect restrângerea dreptului la sănătate. Mai mult decât atât, prin toate acțiunile efectuate în C.I.A. nr. 2 Paclisa, s-a urmărit ocrotirea sănătății bolnavilor prin acordarea îngrijirilor care să răspundă nevoilor lor de sănătate, într-un mediu mai puțin ostil, prin proceduri cât mai puțin restrictive și de către personal specializat, astfel încât să se asigure și protecția specială a acestor persoane cu nevoi deosebite, conform dispozițiilor art. 26 alin. (2) din Legea nr. 487/2002 - legea sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice, cu modificările și completările ulterioare.

43.Mai mult, reclamatul menționează raționamentele Curții Constituționale inserate în Decizia nr. 458/2020, prin care se constată că internarea obligatorie reprezintă ultima opțiune la care autoritățile pot recurge pentru a realiza obiectivul de prevenire a răspândirii unei boli transmisibile. Ori, internarea bolnavilor, care erau toți asimptomatici, într-un mediu spitalicesc, perceput de către aceștia ca fiind ostil, poate fi comparabilă cu o internare obligatorie.

Instituția Prefectului județului Hunedoara

44.Reclamatul, în punctul de vedere înregistrat 4155/10.07.2020, precizează că, în conformitate cu anchetele epidemiologice efectuate și comunicate de Direcția de Sănătate Publică Hunedoara, în cazul Centrului de de îngrijire și Asistență Păclișa, 1,2,3, în urma adresei nr. 3381/17.04.2020, o echipă DSP Hunedoara, s-a deplasat la unitatea menționată pentru inițierea unei anchete epidemiologice, fiind constatate următoarele: în data de 17.04.2020 a survenit decesul unui beneficiar, cauzele decesului fiind stabilite conform certificatului constatator insuficiență cardio-respiratorie acută, edem pulmonar acut, infarct miocardic. Decesul acestuia din punct de vedere al simptomatologiei nu a putut fi corelat cu o infecție de tip respirator (suspiciune COVID).

45.La momentul anchetei, personalul medical a raportat următoarele simptome/semne în rândul a 5 beneficiari instituționalizați: vărsături, cefalee, febrilități, rinoree, temperatură, încărcare pulmonară, tuse, simptome care au debutat cu 2 zile înaintea anchetei și față de toți simptomaticii s- a luat măsura de izolare prevăzută în planul propriu de prevenire a transmiterii COVID - 19. Instituția nu a mai primit aparținătorii/vizitatori din data 09.03.2020 și, din data de 13.04.2020, s- au luat măsurile prevăzute în Ordonanța Militară nr.8/2020.

46.Au fost testate toate persoanele instituționalizate în centru (144 persoane) și în urma rezultatelor buletinelor sosite în data de 22.04.2020, în care 10 beneficiari și 5 angajați au fost testați pozitivi, aceștia au fost spitalizați la Spitalul Județean de Urgență Deva. Din cauza faptului că beneficiarii prezintă un grad ridicat de retard mintal și fiind persoane adulte tinere, acestea nu s-au putut adapta la mediul de spital și, ca urmare a decompensării, **au fost agresivi, au distrus mobilierul, au agresat personalul medical (au rupt echipamentul și au scuipat personalul medical, au încercat să sară pe geam) în urma consultării cu Ministerul Sănătății și cu d-l Dr. Raed Arafat,**

Comandantul Acțiunii și Șef al Departamentului pentru Situații de Urgență, managerul Spitalului Județean de Urgență Deva a decis relocarea acestora în Centrul de la Păclișa în data de 23.04.2020, atât a beneficiarilor cât și a personalului infectat, sub supravegherea medicală de specialitate de către personalul medical din partea Spitalului Județean de Urgență Deva și a Spitalului orășenesc Hațeg. Aceștia au fost izolați într-o aripă de corp distinct, izolați complet de restul beneficiarilor au fost refăcute circuitele (circuite separate) și au fost îngrijiți de personal dedicat echipat corespunzător. Spațiul a fost evaluat de către Managerul Spitalului Județean de Urgență Deva și de reprezentanții DSP Hunedoara fiind considerat adecvat îngrijirii persoanelor infectate. În perioada 08.04.2020-07.05.2020, la conducerea Spitalului Județean de Urgență Deva a fost numită prin Ordinul Ministrului Sănătății nr. R402/08.04.2020 o echipă medicală militară.

47. În data de 22.04.2020, în rândul beneficiarilor s-au înregistrat 13 rezultate neconcludente și s-a decis relocarea acestor beneficiari într-o zonă separată a centrului unde s-a recoltat o altă probă de la toți cei 13. Rezultatele au fost negative pentru 12 beneficiari, unui fiind pozitiv, care a fost mutat în zona persoanelor pozitive. Contactii persoanei pozitive din salon au rămas izolați în zona de ergoterapie și au fost îngrijiți de personal dedicat (cu echipament de protecție corespunzător). În perioada 23-25.04.2020 s-au mai pozitivat 2 persoane, personal angajat aflat în izolare la domiciliu. Aceștia au fost internați și izolați în cadrul centrului.

48. La data de 20.05.2020, situația în centru a fost următoarea:

49. S-au mai înregistrat 3 cazuri pozitive pentru infecția cu COVID-19 în rândul personalului angajat în perioada 14-15.05.2020; s-au identificat contacti apropiați ai cazurilor noi pozitive și au fost introduși în autoizolare împreună cu persoanele care locuiesc la aceeași adresă. Din cei 10 angajați pozitivi, 6 au fost vindecați (3 și-au încheiat perioada de autoizolare recomandată de medicul infecționist) 4 persoane se aflau încă în spital pentru tratament de specialitate, dintre cei 11 beneficiarii, 10 erau vindecați, 1 era încă nevindecat.

50. A fost recomandată purtarea echipamentului de protecție în mod permanent de către tot personalul.

51. Măsurile întreprinse în urma apariției cazurilor în centrul menționat a constat în declanșarea anchetei epidemiologie de către Direcția de Sănătate Publică a județului Hunedoara, de testarea întregului personal, a tuturor beneficiarilor în urma izolării pozitivilor în unitatea Covid 19 din Deva. Prin Metodologia de supraveghere COVID 19 actualizată imediat după emiterea Ordonanței Militare nr. 8/2020 a fost inclusă testarea obligatorie a personalului de îngrijire din Centrele de Rezidență a persoanelor vârstnice și cu handicap din România. Testarea a fost continuată și pentru centrele de protecție a copilului din județ concomitent cu testarea de 2 ori pe lună a celor din centrele rezidențiale pentru persoanele în vârstă.

52. Măsurile tehnice de curățenie și dezinfecție efectuate după izolarea persoanelor pozitive au fost realizate de personalul angajat din centre conform normelor sanitare în vigoare. Beneficiarii rămași în centre au fost izolați și supravegheați conform metodologiei în vigoare.

53. Centrul rezidențial a fost atent monitorizat fiind inspectat de reprezentanții Instituției Prefectului - județul Hunedoara și ai Direcției de Sănătate Publică a Județului Hunedoara.

54. Monitorizarea zilnică a stării de sănătate, îngrijirea și asistența medicală a persoanelor infectate, atât a rezidenților centrului cât a personalului de specialitate s-a făcut de către asistentele medicale din centru, pe baza recomandărilor prescrise de medici.

55. Asistența medicală de specialitate a acestor persoane a fost efectuată de către personal medical din cadrul Spitalului Județean de Urgență Deva și Spitalului orașenesc Hațeg. Tratamentul medicamentos administrat beneficiarilor infectați a fost asigurat de centru prin Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara, iar cel al angajaților infectați de către Spitalul Județean de Urgență Deva. Pentru fiecare beneficiar confirmat și aflat în tratament a existat câte o fișă de observație în care s-a consemnat evoluția și monitorizarea acestora, respectiv tratamentul medicamentos acordat, iar pentru angajați s-a indicat doar tratamentul medicamentos pe foi semnate și ștampilate de către medici. Asistentele medicale și personalul angajat din centru, care au îngrijit și asistat beneficiarii infectați au fost instruiți și pregătiți de doi medici sub supravegherea managerului Spitalului Județean de Urgență Deva și de către reprezentanții Inspectoratului pentru Situații de Urgență Hunedoara.

56. Prin Ordinul Prefectului - județului Hunedoara nr. 178/30.04.2020 a fost aprobat Planul de măsuri pentru desfășurarea în condiții optime a activității Centrului de îngrijire și Asistență 1,2,3 Păclișa, zona destinată cazurilor COVID - 19 și s-a solicitat Ministerului Sănătății, transformarea acestuia în secție externă a Spitalului Județean de Urgență Deva.

57. Astfel, rezultă că beneficiarii Centrului de îngrijire și Asistență Socială 1,2,3 Păclișa din județul Hunedoara, infectați cu noul coronavirus au avut parte de asistență medicală în toată perioada în care au fost monitorizați pentru infecție și nu au fost niciun moment supuși vreunei discriminări pe criteriul apartenenței lor la categoria de persoană defavorizată, în accepțiunea prevederilor art. 2 alin. (1) raportat la art. 10 lit. b) din Legea nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare

III. Cadrul legal aplicabil

58. Constituția României

59. Legea nr. 487/2002 a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice, cu modificările și completările ulterioare:

✓ art. 26 "(1) Orice persoană cu tulburări psihice trebuie apărută de daunele pe care ar putea să i le producă administrarea nejustificată a unui medicament sau a unor proceduri de diagnostic și tratament, de maltratarea din partea altor pacienți, ale personalului de serviciu sau ale altor persoane ori de alte acte de natură să antreneze o suferință fizică sau psihică.

✓ (2) Îngrijirile oricărei persoane cu tulburări psihice se acordă în mediul cel mai puțin restrictiv, prin proceduri cât mai puțin restrictive, care să respecte pe cât posibil integritatea sa fizică și psihică și să răspundă în același timp nevoilor sale de sănătate, precum și necesității de a asigura securitatea fizică a celorlalți. "

60. O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată:

✓ art. 10 b „refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile

de sănătate publică - alegerea medicului de familie, asistență medicală, asigurările de sănătate, serviciile de urgență sau alte servicii de sănătate”

IV. Motivele de fapt și de drept

61.În fapt, Colegiul director reține că petenta supune analizei Colegiului director o situație petrecută la Centrul de îngrijire și Asistență Păclișa, în contextul infectării cu virusul SARS-Cov-2, în aprilie 2020. Astfel, este reclamat modul în care o serie de persoane vulnerabile din punct de vedere al sănătății mintale au beneficiat de serviciile medicale, în contextul în care au fost depistate pozitiv cu virusul SARS-CoV-2.

62.Astfel, Colegiul reține că fundația petentă, pe baza unor articole apărute în presa locală la acel moment, reclamă faptul că beneficiarilor centrului li s-au acordat serviciile de asistență medicală discriminatoriu, în centrul în care erau instituționalizați și nu în unitatea medicală specializată pentru tratamentul special infecțios.

63.Pe fond, în strânsă legătură cu obiectul petiției și incidența acestuia la prevederile O.G. nr. 137/2000 republicată, cu modificările și completările ulterioare, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin. 1 din O.G. 137/2000.

64.Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile, dar care sunt tratate în mod diferit pe baza apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

65.Prin urmare, Colegiul Director reține că, pentru ca o faptă să fie calificată drept faptă de discriminare, trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții:

66.Existența unui tratament diferențiat aplicat în situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile.

67.Existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare.

68.Tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.

69.Sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță trebuie să fie corelat cu apartenența lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, respectiv art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis.

70.Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Ori, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai în baza apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la

una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de petentă constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

71. În speță, Colegiul director constată că fundația petentă reclamă faptul că unor persoane instituționalizate depistate pozitiv cu virusul SARS-COV-2 li s-au refuzat servicii de sănătate publică corelativ cu criteriile dizabilității și cea a categoriei defavorizate, acestea fiind persoane vulnerabile din cauza condiției sănătății psihice deosebite.

72. Colegiul director, pe baza susținerilor părților și pe baza documentelor depuse la dosar, constată că persoanele aparținând grupului vulnerabil, din cauza condiției lor medicale psihice, au avut un comportament incompatibil cu spitalizarea și cu tratamentul specific oferit în cadrul spitalului suport Covid, neputându-se acomoda cu condițiile stricte impuse de contextul epidemiologic. Astfel, din pricina echipamentelor folosite de cadrele medicale, de faptul că persoanele instituționalizate nu au putut beneficia de însoțitori, a căror prezență era vitală pentru condiția lor medicală, au avut un comportament agresiv, percepend mediul și condițiile impuse pentru asigurarea obiectivului de prevenire a răspândirii bolii transmisibile ca fiind ostil. Internarea și asigurarea tratamentului în atare condiții și reacții din partea pacienților, în stare asimptomatică, fără forme grave, în unitatea medicală respectivă, ar fi fost similare cu o internare forțată.

73. Astfel, pentru protecția stării medicale a acestora, s-a găsit o soluție pentru tratamentul acestora, pentru acordarea serviciilor medicale în condiții speciale generate atât de condiția medicală psihică a acestora precum și din perspectiva necesității impunerii unor măsuri deosebite de prevenire a răspândirii epidemiologice.

74. Un element important în analiza speței este și acela că situația sesizată se întâmpla în aprilie 2020, la începutul pandemiei generată de virusul SARS-COV-2, când nu se cunoșteau toate elementele tehnice, condițiile medicale și tehnice erau în dinamică, se schimbau rapid, conducerea spitalului județean de urgență fiind realizată de o echipă militară.

75. În atare condiții, urmărindu-se ocrotirea sănătății bolnavilor prin acordarea îngrijirilor care să răspundă nevoilor lor de sănătate, într-un mediu mai puțin ostil, prin proceduri cât mai puțin restrictive și de către un personal specializat, astfel încât să se asigure atât protecția specială a acestor persoane cu nevoi deosebite cât și tratamentul medical de care aveau nevoie, aceștia au fost transportați cu ambulanțe înapoi în centrul în care au fost instituționalizați, fiind internați într-un corp de clădire și beneficiind de servicii medicale adaptate situației lor, oferite de asistentele medicale și personalul angajat din centru, care au îngrijit și asistat beneficiarii infectați. Personalul medical din centru a fost pregătit de specialiști din cadrul a două spitale, respectând procedurile și normele recomandate de aceste autorități. Mai mult, bolnavilor li s-a monitorizat zilnic starea de

sănătate, îngrijirea și asistența medicală a acestora făcându-se doar pe baza recomandărilor prescrise de medici.

76.În raport de susținerile părților și de înscrisurile depuse la dosar de către părți, Colegiul director constată că nu se întrunesc condițiile necesare pentru a ne afla în situația unei fapte de discriminare, așa cum este prevăzută de prevederile O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare. Colegiul director constată că petentului nu i s-a îngădit accesul la serviciile publice administrative.

77.Astfel, Colegiul director, cu 6 voturi pentru și 3 împotriva, constată faptul că în speță că nu este un drept încălcat, persoanele aparținând grupului vulnerabil beneficiind de serviciile publice medicale.

78.Din considerentele expuse mai sus, Colegiul director constată că nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare.

79. Opinie separată exprimată de Asztalos Csaba Ferenc, Haller István și Popa Claudia Sorina – membrii în Colegiul director

1. Din probele existente la dosar și din articole de presă privind tratamentul persoanelor infectate cu COVID-19, constatăm următoarele:

- la data de 23.04.2020 a fost confirmată existența unui focar de infecție cu COVID-19 la Centrele de îngrijire și Asistență nr. 1, 2, 3 Păclișa (centre pentru persoane cu dizabilitate mentală);
- la data de 24.04.2020 persoanele din aceste centre au fost internate la Spitalul Județean de Urgență din Deva;
- în ziua următoare, cu motivul că persoanele internate nu pot fi tratate în spital, persoanele cu dizabilitate mentală au fost duse înapoi în centre, unde au fost create condiții pentru tratament;
- nu au fost înregistrate decese din cauza infectării cu COVID-19 la cele trei centre;
- în România tratamentul bolnavilor infectați cu COVID-19 se desfășoară fără un control permanent din partea asistenților medicali respectiv a medicilor, pacienții fiind lăsați pentru perioade lungi singuri în saloane.

2. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.*

3. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

4. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: *„exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”*).

5. Prin nediferențiere judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare

CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (**Marckx împotriva Belgiei**, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (Van der Mussele împotriva Belgiei, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (**Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (**Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit**, 30 iulie 1998, §75).

6. În al doilea rând CEDO a arătat faptul că „dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile” (**Thlimmenos împotriva Greciei**, 6 aprilie 2000).

7. Considerăm că, din punct de vedere al tratamentului pentru COVID-19, persoanele cu dizabilitate mentală, având un discernământ afectat de dizabilitate la un tratament într-un mediu străin, fără asistență permanentă, se află în situație diferită față de alte persoane, ceea ce impunea autorităților obligația de a oferi un tratament diferit.

8. În consecință, mutarea acestor persoane la spital a reprezentat o diferențiere, persoanele aflate în situație diferită fiind tratate în mod identic. Ulterior, s-a dovedit că tratamentul la care au fost supuse persoanele din cele trei centre a fost unul greșit, ei fiind mutați înapoi în centre. Chiar reclamații afirmă că tratamentul persoanelor cu dizabilitate mentală în spital ar fi fost imposibil. Ei nu au prevăzut consecințele faptelor, diferențierea fiind efectul și nu scopul faptelor.

9. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamațiilor trebuie să existe un raport de cauzalitate.

10. Diferențierea a avut la bază dizabilitatea mentală a persoanelor internate la spital, iar din cauza acestei dizabilități autoritățile ar fi fost obligate să ofere tratament diferit.

11. Dreptul afectat este accesul la servicii de sănătate de calitate. Mutarea persoanelor care erau obișnuite cu centre, la spital, unde nu puteau fi supravegheate permanent, după care mutarea lor înapoi, a produs, în mod evident, efecte negative asupra psihicului și stării de sănătate a persoanelor implicate. Faptul că nu a decedat nicio persoană se datorează mai degrabă norocului decât intervenției medicale. Astfel sunt incidente prevederile art. 10 lit. b) din **O.G. nr. 137/2000** care prevede: „*Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin: [...] b) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile de sănătate publică – alegerea medicului de familie, asistența medicală, asigurările de sănătate, serviciile de urgență sau alte servicii de sănătate*”.

12. În confirmarea celor arătate mai sus, spitalul de urgență reclamat a arătat în punctul de vedere depus la dosar: a scoate un pacient cu o dizabilitate de natură psihică din mediul în care acesta este tratat în mod obișnuit și care nu acceptă, întrucât nu se poate adapta, să fie mutat în altă unitate de tratament, este o măsură care, raportat la ultimele decizii ale Curții Constituționale, încalcă drepturile fundamentale ale omului, punând în pericol atât sănătatea pacientului suferind de un asemenea handicap, cât și a persoanelor din jur.

13. În consecință, mutarea persoanelor cu dizabilitate mentală din Centrele de îngrijire și Asistență nr. 1, 2, 3 Păclișa, în spitalul de urgență, pentru tratamentul asupra infectării cu COVID-19, reprezintă discriminare, fiind o deosebire pe baza dizabilității mentale, care a avut ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului de acces la servicii de sănătate adecvate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu 6 voturi pentru și 3 împotrivă ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare. Nu este drept încălcat.
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: -

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita:

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări online din data de 07.04.2021 au fost: ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru, DIACONU Adrian – Membru, GRAMA Horia – Membru, HALLER István – Membru, JURA Cristian – Membru, LAZĂR Maria – Membru, MOȚA Maria – Membru, OLTEANU Cătălina – Membru, POPA Claudia Sorina - Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui C.N.C.D. nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS Csaba Ferenc
Membru Colegiul Director,
Președinte C.N.C.D.**

**Redactată și motivată: M.L., A.B.; IH (pct. 79)
Data redactării: 07.04.2021**

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.